

"ההיא סבתא"

ואעתיק כאן דבר נפלא מזקיני הגאון רבי שלמה זלמן פינס זצ"ל בסוגיין, שהמשכילים ובראשם הסופר הרשע גרץ (שר"י) פירסמו בזמנו בעתונים דברי בלע על חכמינו ז"ל, והעיקר טענו ואמרו שבסוגיין (לא.) מבואר עובדא שסבתא באה לרב נחמן וסיפרה לו שריש גלותא וכל רבנן יושבים בסוכה גזולה, שהעצים גזלו ממנה, ולא אשגח בה רב נחמן, ובכתה שהיא בת אברהם אבינו, ודחה אותה שהיא קולנית, וע"ז טענו רשעים הנ"ל ופירסמו, היאך חכמינו ז"ל אכזריים, שדחו ענייה זקנה שדרשה בחזרה עצים שגזלו ממנה, ודחו אותה שהיא קולנית, והיה כאן משוא פנים מצד רב נחמן לרבנן שיחזיקו בגזל, ולגדולי ישראל וריש גלותא ובאכזריות גזלו ענייה זאת לטובת רבנן, והוכיחו מזה שחכמינו ז"ל דרשו תמיד לטובת עצמם וחבריהם, ודבריו עשו רושם רב להבאיש ריח חכמינו ז"ל וזו כוונתם.

והשיב להם זקיני הרב שלמה זלמן פינס זצ"ל שאדרבה בזה רואים צדקת רב נחמן וחכמת חז"ל, שברשב"א בסוגיין (הריטב"א) מבואר שאם הנגזל תובע בחזרה העצים בחג יש רק תקנת השבים, ולכן חייב רק בדמים, וגם לאחר החג חיובו רק דמים, אבל אם תובע לאחר החג אין תקנת השבים וחייבים להחזיר גוף העצים, ומעתה אדרבה רב נחמן רצה שהסבתא תקבל בחזרה העצים שלה כבקשתה, וע"כ השתמט ודחה תביעתה לאחר החג ואז תקבל בחזרה העצים גופא כרצונה וכמ"ש, ולכן צווחה ולא אשגח בה רב נחמן בחג. שאם ישגוהו בה ויתבע עכשיו מריש גלותא העצים שעבדיהם גנבו ממנה יש תקנת השבים ולא תקבלם לעולם רק דמים, ושפיר התחכם רב נחמן לטובתה דוקא ודחה אותה שהיא קולנית ואין לתבוע חכמים עכשיו, וא"כ אין כאן ח"ו אכזריות ומשוא פנים רק אדרבה התחשבות בדבריה ורצונה, והבל בפי הכופרים ומלעיגים בחז"ל, וחכמי דורו שיבחו אותו על דברים אלו.

[הרב משה שטרנבוך, מועדים וזמנים, ח"ו סי' סו]